

# PATOLOGIJA OBČINSKEGA UMA

Zmaga je zmaga, ampak tudi  
zanjo je treba dajati  
odgovore.

(Moša Pijade)

Zadnje tedne lokalno pozornost zaposluje nova 75-metrska skakalnica, ki raste v središču občinskega glavnega mesta. Vedno bolj pa so nanjo pozorni tudi osrednji republiški mediji: 19. maja smo se Velenjčani znašli celo na prvi strani osrednjega časnika Delo, kar je sicer redkost. Ponosni bi lahko bili, če bi nas novinarji opazili zaradi kakšne izjemne tehnološke poglobitve pomembnega uspeha rudarjev, znanja srednješolcev, zdravniškega podviga, humanitarne poteze ljudske milice... Tako pa: skakalnica!

In v resnici ta naprava ni tako nepomembna reč, kot se gotovo marsikomu zdi. Novogradnja namreč na skoraj idealen in povsem transparenten način problematizira dve ravni naše prakse: razmerje do naravne in kulturne dediščine ter spoštovanje pozitivne zakonodaje. Oboje je tako tesno povezano, da bo »primer« prišel morda celo v učbenike. Pa še nekaj je pomembno. Rastoča skakalnica se tako lepo vključuje v matrico povoženih in izgubljenih iluzij, da bo gotovo postala eden od simbolov agonije in neuspešnih poizkusov občinskih oblasti, da nas izkopljejo iz totalne stagnacije, apatije in nemoči. Povrhu vsega pa na izredno nazoren način razkriva mikrofiziko (lokalnih) oblasti in njihovo »razvojno« filozofijo. Na delu je očitno prastaro geslo, da cilj posvečuje sredstva. Nesreča pa je za ljudstvo v tem, da je pot v pekel običajno vedno tlakovana z najboljšimi nameni. Dovolil si bom zato cilj (skakalnica = pekel) soočiti s potjo, s sredstvi (veriženje nezakonitih dejanj).

Naravno in kulturno dediščino smo dobili v dar od vnu-  
kov. Torej ni naša lastnina in zato bi se morali do nje  
tako tudi obnašati. Spoštljivo, obzirno in z največjo mero  
pozornosti. Velenjski grad je zaščiteni spomenik I. kate-  
gorije in hkrati eden redkih nepremičnih kulturnih spome-  
nikov v občini, ki se kolikor toliko uspešno upira napa-  
dom človeške neumnosti. Obnavljamo ga sicer res počasi.  
Pa vendar, porušil se nam ni in še vedno smo nanj lahko  
ponosni. Predstavlja kar nekakšen simbol Velenja. Od ko-  
der koli prideš, vedno ga zagledaš! Temu simbolu naj  
bi se zdaj pridružil v nebo štrleči in s plastiko oblečeni  
kup železja. Moje mnenje je, da bomo s tem storili kul-  
turocid. Če rečem to jaz, laik, se to večini gotovo zdi  
nepomembno. Toda tega mnenja je tudi pooblaščen in-  
stitucija, Zavod za spomeniško varstvo. Pa tudi domači  
(velenjski) strokovnjaki. Velja si pozorno prebrati prispe-  
vek Aleksandra Kneževiča v prejšnji številki Našega časa,  
v katerem razgledano in s trpkostjo opozarja na naše  
neumnosti. Če bi novogradnja uspela, bi njeni očetje po  
mojem mnenju gotovo prišli v zgodovino. In z njimi vsi,  
ki molčijo. Pri tem moram dobrohotno pozabiti na redke  
ljudi, ki bi se vozili po napravi, ter na občane, ki bi  
se kazali na svečanih sprejemih, podeljevali kolajne, po-  
tovali po svetu in telovadili pred televizijskimi kamerami.  
Še vedno so pomembnejši tisti, ki bi to plačevali: rudarji,  
železokrivci, učitelji, zidarji, šoferji, nameščenci, kovinar-  
ji...

Pravni vidik tega početja pa je za ta zapis morda še  
pomembnejši od kulturocidnega. Nesporno dejstvo je nam-  
reč, da je skakalna naprava črna gradnja. O tem je bila  
javnost že natančno obveščena, avtor tega zapisa jo je s  
tem seznanil celo že 16. julija 1987, pa se, logično, nihče  
ni zganil. Gre za pravi koncentrat nezakonitih postopkov,  
ki dosegajo kulminacijo te dni. V »cajtnotu« je bil v igro  
potegnjen predlagatelj osnutka odloka o »ureditvenem  
načrtu Velenjski grad - grajski hrib - območje skakalni-  
ce«, ki se je odločil, da ga delegatom za skupščino ob-

čine Velenje (ta bo 31. maja letos) naknadno vsili. Sedemnajstim točkam dnevnega reda bo tako dodana osemnajsta, ki bi naj po hitrem postopku legalizirala nezakonito početje. Ta poteza je utemeljena s trditvijo, da »je podan družbeni interes, da se ureditveni načrt sprejme že na majski seji«. Ob tem boste gotovo vzkliknili, kaj da je ta družbeni interes? Ali vas je morda kdo anketiral? Je bil referendum? Seveda ne! Družbeni interes je v tem primeru interes neke skupine ljudi. Delegati bodo 31. maja nasedli tej provokaciji ali pa ne (mimogrede, načrt, ki ni uskajen s srednjeročnim planom naše občine, se delegatom ponuja v dokončni sprejem, čeprav je narejen šele kot osnutek). Vsekakor bodo posledice morali pripisati sebi!

Toda pozor! Eklatantna kršitev zakonov jemlje legitimnost naši občinski oblasti. Tudi v tej skakalnici (če bo zgrajena) bomo morali iskati vzroke za nezmožnost uresničevanja odločitev in sklepov raznih organov in organizacij. Tudi znamenitega programa »Q«. Nobena oblast namreč ne more uresničiti svojega programa, če nima legitimnosti. In te nima takrat, ko krši zakone, ki jih je sama postavila. V bistvu se z nadaljevanjem gradnje objekta (pred dnevi je to prepovedal z odločbo celo občinski urbanistični inšpektor) odpira popolni lovopust. Vsakdo si bo v bodoče lahko privoščil zgraditi hišo, drvarnico, lokal ali šotor kjerkoli se mu bo zljubilo. Karajočemu prstu inšpektorja se bo črnograditelj le blago posmehnil in z glavo pomignil proti skakalnici. Če to ne bo zaleglo, bo pobrskal po dokumentih in takoj bo postalo jasno, da bo nastala strašna gneča pred sodiščem. To se da seveda brati kot nasvet tistim, ki nimajo ali ne morejo priti do gradbenih in lokacijskih dovoljenj. In tudi je nasvet, le izmislil si ga nisem jaz!

Vsekakor pa je najbolj šarmanтна simbolična gesta graditeljev. Črna gradnja naj bi bila predana namenu na praznik rudarjev in njim v čast, torej 3. julija. Njim torej,

ki se ukvarjajo s povsem drugačnimi eksistenčnimi problemi. Njim torej, ki rijejo pod zemljo in ne po zraku! Ali bo nekoč res potrebno zapisati, da smo odšli z zamudo v preteklost namesto v prihodnost? Ali se bomo morali res ponovno spomniti, kaj so storili stari Rimljani takrat, ko so ugotovili, da so zapravili kruh svojim podložnikom?